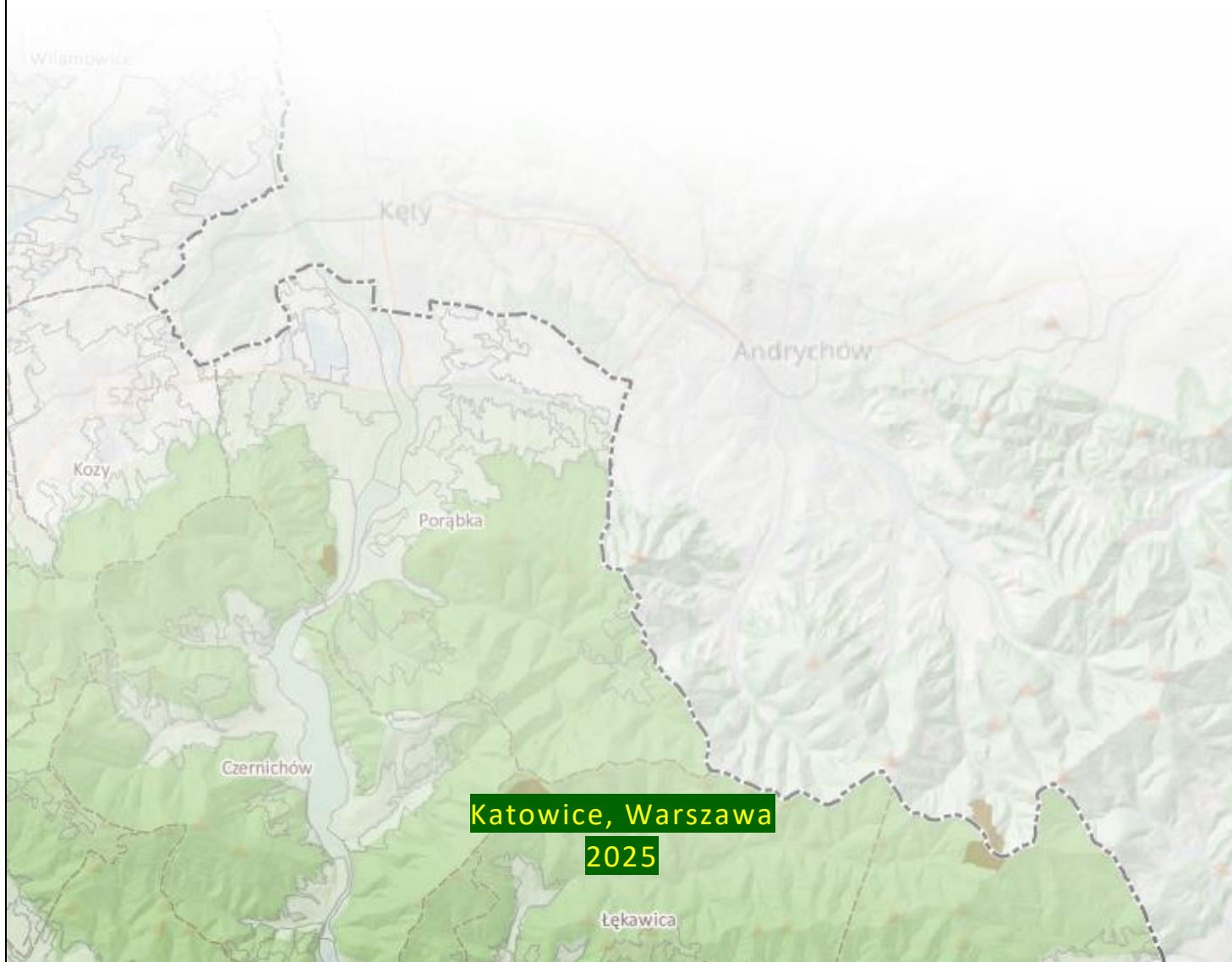

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZY OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru: Wzgórze Doroty, Lasek Grodziecki

Forma ochrony: Obszar Chronionego Krajobrazu

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

1 METRYCZKA OBSZARU CHRONIONEGO

Nazwa obszaru lub obiektu	Wzgórze Doroty, Lasek Grodziecki
Forma ochrony	Obszar Chronionego Krajobrazu
Akt prawny powołujący (pierwotny)	Uchwała Nr XIII/139/93 Rady Miejskiej w Będzinie z dnia 23 czerwca 1993 r. w sprawie uznania Góry Zamkowej, wzgórza Doroty oraz Lasu Grodzieckiego za obszar chronionego krajobrazu o charakterze wyspowym
Akt prawny powołujący (aktualny) ¹	Jw.
Cele ochrony	Nie określono
Nazwa mezoregionu	Wyżyna Katowicka
Położenie administracyjne (gminy)	Będzin
Powierzchnia (ha)	261,67 (wg danych GIS) <i>Uwaga: granice wg danych centralnego rejestru form ochrony przyrody GDOŚ różnią się od granic Urzędu Miasta Będzin. Jednocześnie na podstawie ustawy o ochronie przyrody prowadzona jest przez Zarząd Województwa Śląskiego procedura w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Wzgórze Doroty”</i>

Wykaz jednostek krajobrazowych zidentyfikowanych w obrębie obszaru lub obiektu chronionego (z oznaczeniem krajobrazów priorytetowych – jeśli występują):

ID	PODTYP	PRIORYTET
159	8c	NIE
169	6d	TAK
188	6d	NIE
344	3b	NIE

¹ W charakterystyce podano dane wg stanu na dzień opracowania. Aktualizowany centralny rejestr form ochrony przyrody prowadzi Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (<https://crfop.gdos.gov.pl/>)

2 ZAGROŻENIA

Kodowanie i opisy zagrożeń oraz skala ich oceny zgodnie z wymogami Załącznika 6 do rozporządzenia ws. sporządzania audytów krajobrazowych (t.j. Dz.U. 2024 r. poz. 537)

Przedmiot zagrożenia (odbiorca presji) dziedzina lub dział	Kod zagrożenia	Rodzaj (charakter) działań i zjawisk stwarzających zagrożenia	Źródło zagrożeń	Zagrożenie wewnętrzne (W) lub zewnętrzne (Z)	Skala zagrożenia (0-12 pkt.)	ID jednostek, w których występuje zagrożenie
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.1. Dziedzictwo geologiczne i rzeźba terenu	A.1.7.	Erozja gleb	III	W	8	169
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.2. Ekosystemy i ich zespoły	A.2.2.	Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk lądowych	III.1, VI.1	W, Z	1-5	153, 159, 169, 188, 339, 344
	A.2.5.	Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	I, II, III	W	1-3	153, 159, 169, 188, 339, 344
A. Zagrożenia dziedzictwa przyrodniczego A.3. Struktura ekologiczna krajobrazu	A.3.1.	Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	I, II, III	W	1-8	153, 159, 169, 188, 339, 344
	A.3.3.	Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	I, II, III	W	1-3	153, 159, 169, 188, 339, 344
	A.3.5.	Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	I, II, III	W	1-5	153, 159, 169, 188, 339, 344
C. Zagrożenia fizjonomii krajobrazu C.1. Kompozycja i ład przestrzenny	C.1.1.	Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	I, II, III	W, Z	1-11	153, 159, 169, 188, 339, 344
	C.1.3.	Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	II.1	W, Z	1-11	153, 159, 169, 188, 339, 344
D. Zagrożenia walorów akustycznych,	D.1.1.	Hałas komunikacyjny i przemysłowy	I.2.3	Z	1-11	159, 169

zapachowych i sanitarnych D.1. Walory akustyczne						
D. Zagrożenia walorów akustycznych, zapachowych i sanitarnych D.3. Walory sanitarne	D.3.3.	Zanieczyszczenie wód	III.2, I.4	W, Z	3	344

3 REKOMENDACJE

Zagrożenia dla możliwości zachowania wartości krajobrazów obrębem form ochrony przyrody	Rekomendacje i wnioski dotyczące kształtowania i ochrony krajobrazów w obrębie obszarów chronionych	Kody ID jednostek, dla których występują rekomendacje lub wnioski	Potencjalny adresat realizacji
Erozja gleb	Nieprzekształcanie muraw i użytków zielonych w grunty orne. Utrzymywanie i/lub wprowadzanie lasów, zadrzewień, pasów zieleni i/lub miedz mających funkcje przeciwoerozyjne, uwzględniające jednak ochronę warunków ekspozycji krajobrazowej. Stosowanie technicznych metod ograniczania erozji. Dostosowywanie sposobów użytkowania gruntów rolnych do warunków środowiskowych, w tym: - utrzymywanie roślinności łąkowej na terenach najbardziej narażonych na erozję, - stosowanie, tam gdzie jest to możliwe, orki w poprzek stoku na obszarach o silnym nachyleniu	169	rolnicy
Fizyczna i chemiczna degradacja siedlisk łądowych	Ograniczanie fizycznej i chemicznej degradacji siedlisk łądowych. Ograniczanie intensywności mechanizacji produkcji rolnej i leśnej niszczącej naturalne właściwości gleb, w tym ograniczanie nadmiernego wykorzystania środków ochrony roślin i nawozów. Realizacja programów rolno-środowiskowo-klimatycznych	159, 169, 188, 344	rolnicy, Lasy Państwowe
Wprowadzanie różnych form zabudowy i infrastruktury technicznej	Niedopuszczanie do realizacji nowych form zabudowy kubaturowej na gruntach rolnych i w lasach. Stosowanie w obrębie istniejącej zabudowy architektury i zagospodarowania działki wzorowanych na lokalnych formach architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)	159, 169, 188, 344	gminy, starosta powiatowy
Zmniejszanie się ogólnego udziału naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie	Utrzymanie i odtwarzanie łąk i pastwisk jako trwałych użytków zielonych, między innymi w wyniku wdrażania stosownych pakietów programów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Zachowanie śródpolnych liniowych, pojedynczych i obszarowych zadrzewień	159, 169, 188, 344	właściciele i użytkownicy gruntów rolnych

Wzrost zagęszczenia barier ekologicznych w krajobrazie	Zachowanie struktury przestrzennej krajobrazu lokalnych korytarzy ekologicznych, w szczególności ekosystemów lasów i zadrzewień, łąk, ziołorośli i wód powierzchniowych. Zwiększanie udziału naturalnych i seminaturalnych ekosystemów w krajobrazie. Przeciwdziałanie metodami przyrodniczymi i technicznymi powstawaniu barier migracyjnych. Ograniczanie rozpraszania zabudowy i infrastruktury technicznej	159, 169, 188, 344	gminy, rolnicy
Zmniejszanie się różnorodności biologicznej	Zwiększanie liczby i różnorodności nisz ekologicznych dla różnych ekologicznie grup gatunków naturalnych poprzez: - pozostawianie w odnawianych oddziałach leśnych kęp starodrzewu do naturalnego rozpadu, sukcesywną przebudowę drzewostanów uwzględniającą warunki siedliskowe; zachowanie występujących i wprowadzanie nowych gatunków domieszkowych i biocenotycznych, stosowanie nisko intensywnych rębni, - pozostawianie na terenach leśnych drzew biocenotycznych: martwych, dziuplastych, przestoi; pozostawianie drzew martwych i dziuplastych również poza terenami leśnymi, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazie liczby i powierzchni ekosystemów o skrajnych warunkach wilgotnościowych, w tym bagien, torfowisk, terenów okresowo zalewanych wodami, piaszczystych nieużytków gruntów ornych, nasłonecznionych skarp, itp.; niedopuszczanie do ich zabudowy lub zalesień, - zachowanie i zwiększanie w krajobrazach otwartych miedz, zadrzewień liniowych, obszarowych i pojedynczych, - odtwarzanie, zachowanie i ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk oraz zwiększanie ich zasięgu przestrzennego, - zwiększanie naturalnej retencji wodnej. Prowadzenie reintrodukcji i kontrolowanych introdukcji gatunków cennych	159, 169, 188, 344	gmina, rolnicy, Lasy Państwowe
Chaos przestrzenny i stylistyczny form zagospodarowania terenu	Niedopuszczanie do realizacji nowych form zabudowy kubaturowej na gruntach rolnych. Stosowanie w obrębie istniejącej zabudowy architektury i zagospodarowania działki wzorowanych na lokalnych formach architektonicznych (bryła, materiały, pokrycie dachowe, ogrodzenia, mała architektura, zieleń przydomowa)	159, 169, 188, 344	gminy, starosta powiatowy
Lokalizacja dominujących w krajobrazie obiektów wysokościowych i obszarowych	Niedopuszczanie do realizacji nowych dominant krajobrazowych. Stosowanie neutralnego wizualnie malowania istniejących słupów linii elektroenergetycznych wysokich napięć. Ochrona charakterystycznych, cennych cech ekspozycji czynnej i biernej, w tym punktów widokowych i przedpoli ekspozycji	159, 169, 188, 344	gminy, właściciele i użytkownicy terenu zarządcy linii elektroenergetycznych
Hałas komunikacyjny i przemysłowy	Wprowadzenie wzdłuż drogi ekspresowej pasów zadrzewień z zachowaniem ekspozycji na Wzgórze Doroty	159, 169	GDDKiA

Zanieczyszczenie wód	Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej, ze szczególnym uwzględnieniem budowy systemów oczyszczania ścieków. Promocja rolnictwa ekologicznego i pakietów rolno-środowiskowo-klimatycznych. Tworzenie stref buforowych wzdłuż brzegów cieków i zbiorników wodnych o szerokości co najmniej 5 m, poprzez odstąpienie od ich użytkowania i umożliwienie naturalnej sukcesji roślinności rodzimej, z wyłączeniem cennych siedlisk łąkowych wymagających ekstensywnego użytkowania	344	gminy, rolnicy
----------------------	---	-----	----------------

Rekomendacje i wnioski planistyczne odnoszące się do krajobrazu priorytetowego położonego w obrębie omawianego obszaru chronionego zawarte są w odpowiednich kartach krajobrazów priorytetowych (Tom II Audytu krajobrazowego woj. śląskiego).

Rekomenduje się uwzględnienie w obrębie stref ochrony krajobrazów wyznaczanych uchwałą sejmiku woj. śląskiego, terenów otwartych położonych w granicach krajobrazów priorytetowych, a szczególnie stanowiących przedpola ekspozycji, osie widokowe oraz punkty i ciągi widokowe, w tym wskazanych w ramach charakterystyki na mapie walorów fizjonomicznych.